

Yù Napolu nga Túrâ ni Eduru

Yù Meyannung sawe Túrâ ni Eduru

Yawe yù napolu nga túrâ ni Eduru sù ira mangikatalà kâ Apu Kesu, nga narigirigâ megapu sù ángnguruk da kâ Apu. Á ipanonò na nira yù pagattam ni Apu Kesu sù ketapil na megapu nira, tapè attamád da gapay yù jigâ da nga kunnay kuna. Ta negagángay ta jigirigátan nayù ira ari manguruk yù ira manguruk kâ Apu Kesu. Á sittam nga manguruk, nu attamát tam lâ yù balle tam nga jigâ nga kunnay sù pagattam ni Apu Kesu, á ajjan yù napiá nga iddanamát tam, nga kesipà tam kâ Apu ta lángì.

Yù Mayán nayù Túrâ

Yù Paddios ni Eduru áンna yù Ipakimállà na (1:1-2)

Yù Napiá nga Iddanamán nayù ira Manguruk kâ Apu (1:3-12)

Nágalán ittam tapè Palurotat tam lâ yù Napiá (1:13-25)

Yù Talluâ nayù ira Bagu nga Manguruk kâ Apu (2:1-8)

Yù Meyannung sù Ággangnguá nayù ira Tatole ni Namarò (2:9-25)

Yù Panabarang ni Eduru sù ira Magatáwa (3:1-7)

Magattam ittam ta Jigâ Mássiki nu Akkuát tam yù Napiá (3:8-4:19)

Yù Initaddán ni Eduru sù ira Karakalán (5:1-14)

1 ¹Sikán si Eduru, nga minángngilayalayâ nga jinok ni Apu Kesu Kiristu ta umay mangipakánnámmu sù bilin na. Á mattúrákà nikayu nga manguruk kâ Namarò, sikayu nga nabbakuì, nga nawwarawarâ, nga minay nakipaggián sù ira tatolay sù ira purubinsia na Pontu áンna Galasia, Kappadosia, Asia áンna Bisinia. ²Si Namarò nga Yáma tam, ninonò na kayu áddè ngaw lage naw neyanâ, á sinullà na kayu, tapè sikayu yù manguruk kâ Apu Kesu Kiristu áンna mapakomá kayu ta liwiliwâ naw, megapu sù dága ni Apu Kesu nga nallawán sù ketapil na ta kurù. Á iniyawâ ni Namarò nikayu yù Mangilin nga Ikararuá na ta mangabbák nikayu, tapè mapakarenuán yù nonò naw, á mabbalin kayu ta napiá áンna mangilin nga tatole na.

Á yawe ipakimállà ku kâ Namarò, ta uputan na kayu nga ikákkállà, tapè napiá lâ yù ággigián naw áンna yù gawagawáyán naw.

Yù Napiá nga Iddanamán nayù ira Manguruk kâ Apu

³Dayáwat tam si Namarò, nga Yápu áンna Yáma ni Apu Kesu Kiristu nga Yápu tam. Ta gapu ta nepallà yù allà na nittam, iniyawâ na nittam yù bagu nga áttole tam megapu sù paginnanole ni Apu Kesu Kiristu. Á yáyù nga iddanamát tam yù pamaginnanole ni Namarò nittam áンna kesipà tam sù áttole na ta áddè ta áddè. ⁴Á iddanamát tam gapay yù iyawâ ni Namarò sangaw sù ira tatole na, nga pinakappián na ta lángì, nga ari marúnù onu maddán, áンna ari mapatalián. ⁵Á gapu ta pangikatalà tam kâ Apu Kesu, taronán ni Namarò ittam megapu sù pakáwayyá na, áddè ta iyígù na ittam sangaw nu pagáddekán na ággaw.

⁶Á gapu ta iddanamát tam yù pangisipà ni Namarò nittam, magayáyâ ittam laguk, mássiki nu marigirigâ ittam lábbì kunangane. ⁷Á nu maparubát tam yù jigâ, attamát tam lâ, tapè mepasingan ta napasigaggâ yù ángngikatalà tam kâ Apu Kesu. Á ta ángngarigán, ajjan yù bulawán, nga ari gemma mannanáyun, ngam mararál sangaw. Á lunágad da ta api, tapè mapakarenuán áンna mepasingan yù kapiánán na. Á kunnian, nu maparubát tam yù jigâ, mepasingan ta kuruk nga napasigaggâ yù ángngikatalà tam kâ Apu. Ta más napiá gemma ánnè ta bulawán yù ángngikatalà tam kâ Apu. Á ta pattoli ni Apu Kesu Kiristu nga mammaguray ta dabbuno, mepotun nga mesipà ittam sù dalingáráng na, áンna meparáyaw ittam megapu sù ángngikatalà tam kuna.

⁸Á wáwwagì, mássiki nu arán naw paga nasingan si Apu Kesu, ngam iddukan naw. Á sittam ngámin nga manguruk kuna, mássiki nu arát tam masingan kunangane, á ikatalà tam. Á yáyù nga ayatán ittam, á nepallà yù pagayáyâ tam nga awán ta keyarigán na, ⁹gapu ta meyígù ittam nga mesipà kâ Namarò ta lángì ta áddè ta áddè, megapu sù ángngikatalà tam kâ Apu Kesu.

¹⁰Á yù ira ngaw ábbilinán ni Namarò, mássiki nu inipakagi ni Namarò nira yù pangikállà na áンna pangiyígù na nittam, á arád da nánnámmuán. Á kitaláppà ira nga mannonò nu kunnasi yù ángngiyígù ni Namarò nittam, tapè mesipà ittam sù mannanáyun nga áttole na. ¹¹Á ajjan nira yù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò, á inipakánnámmu na ngaw nira ta umay yù Mangiyígù noka, nga marigirigâ áンna matay, á ta kabalin na mangiyangngà, á mepotun nga meparáyaw. Á ninononò da nu asinni yù ubobugad da nga umay, áンna sangaw nu anni yù kapalurò na. ¹²Á inipakánnámmu ni Namarò nira ta ari mapalurò ta keggá ra yù inipakagi na nira, ngam ta keggá nayù ira tatolay nga tumubbâ nira noka, nga sittam kunangane. Á napalurokin, ta minayin nikayu yù ira mangilayalayâ sù napiá nga dámak megapu sù pakáwayyá nayù Mangilin nga Ikararuá nga naggapu ta lángì. Á yù ira daroban ni Namarò ta lángì, karagatád da gapay gigiámmuan nu kunnasi yù ángngiyígù ni Namarò nittam.

Nágalán ittam tapè Palurotat tam lâ yù Napiá

¹³ Á gapu ta pangikállà ni Namarò nittam, imugurát tam laguk yù nonopat tam, á paránat tam laguk yù nonò tam, tapè dán nga naparán ittam nga manuppál sù napiá nga ipakuá ni Namarò nittam. Á iddanamát tam lâ yù allà ni Namarò nga umay nittam ta pattoli na sangaw ni Apu Kesu Kiristu. ¹⁴ Á sikayu gapay, gapu ta ánâ na kayin ni Namarò, tuppálan naw laguk yù kagian na, tapè ánâ na kayu nga manguruk. Arán nawin akkuán yù kinaragatán naw ngaw olu, lage naw nánnámmuán yù kuruk nga bilin ni Namarò. ¹⁵ Mangilin si Namarò, áんな matunung áんな napiá lâ yù nonò na. Á gapu ta aggina yù nagágál nittam, tuppálat tam laguk yù ipakuá na nittam, tapè napiá gapay yù ngámin nga akka-akkuát tam, á mangilin áんな matunung ittam gapay nga kunnay kâ Yápu tam. ¹⁶ Ta ajjan yù netúrâ nga kinagi ni Namarò, nga kun na, “Tunungan naw yù nonò naw ta kunnay sù napiá nga nonò ku, áんな ari kayu malliwâ, tapè mangilin kayu nga kunnay nikán. Ta sikán yù mangilin nga matunung áんな napiá lâ yù nonò ku, á awánà ta liwâ.”^a

¹⁷ Á gapu ta abbúnat tam si Namarò ta “Ammò” sù pakimállà tam kuna, á pakimorayát tam laguk ta keggá tam sawe dabbuno. Ta matunung nga mamanunnù si Namarò. Á ta pamanunnù na sù ira ngámin nga tatolay, arán na irumá, ngam bálatan na ittam ngámin nga katággitádday ta meyannung sù akkuán na. ¹⁸ Ta ammu tam yù inipappagá ni Apu Namarò ta pamalubbáng na nittam, tapè arát tamin tuttulan yù kustombare nga inituddu nayù ira ngaw naggaká nittam, nga awán ta serbi na. Á ari gemma marúnù yù inipappagá na nga kunnay ta buláwán onu pinaláta. ¹⁹ Ta mannanáyun yù pinalurò na, gapu ta inipappagá na yù dága ni Apu Kesu Kiristu nga netapil ta pate na ta kurù megapu nittam. Aggina yù meyárik ta karneru nga napiá áんな marenu nga awán ta jikkù ta baggi na, nga meyátang kâ Namarò. ²⁰ Á lage na pamarò ni Namarò ta dabbuno, sinalákkuruk na ta doban na si Apu Kesu Kiristu, nga awán ta liwâ na, ta umay magikáru ta liwâ tam ngámin nga tatolay. Ngam kunangan lâ yù kepalaappâ na ta panguriánán nga ággaw, tapè mábbágán ittam. ²¹ Á gapu ta ketapil ni Apu Kesu megapu nittam, ikatalà tam si Namarò. Á pinaginnanole ni Namarò si Apu Kesu áんな inipotun na ta lángì nga meparáyaw. Á yáyù nga napasigaggà yù ángngikatalà tam kâ Namarò áんな yù ággiddanáma tam ta paginnanolayan na ittam áんな ipotun na ittam gapay.

²² Á gapu ta napakarenúánin yù nonò tam, megapu sù ángnguruk tam sù bilin ni Namarò, á ari ittam áppè aya-ayâ, ta makáwayyá ittam nga mangayâ sù ira kábulut tam nga manguruk. Á yáyù makkaká-iddù kayu

^a 1:16 Libilitiko 11:44-45; 19:2

laguk megapu sù napiá nga nonò naw.²³ Ta kunnay kayin ta noli nga neyanâ. Á yù bagu nga áttole naw, ari negittá sù napolu nga keyanâ naw ta tolay nga matay. Ta kunnay ta noli nga neyanâ yù tolay, nga neddán sù áttole ni Namarò, nga ari bulubugá matay. Á iniyawâ na nikayu yù bagu nga áttole naw megapu sù bilin na nga kinuruk naw, nga mannanáyun nga ari mapatalián.²⁴ Á yáyù kebalinán nayù inipetúrâ na ngaw ni Namarò, nga kun na,

“Kun na kaddà yù ira tatolay.

Á kun na lappo na kaddà yù keparáyo ra.

Ta mabì ira lâ matay,

ta kun na kaddà nga malelay

áんな yù lappo na nga mapannâ.

25 Ngam mannanáyun yù ubobuk ni Namarò,
ngá ari mapatalián ta áddè ta áddè.”^b

Á yane ubobuk ni Namarò yù napiá nga dámak nga nelayalayâ nikayu.

Yù Talluâ nayù ira Bagu nga Manguruk kâ Apu

2 ¹Á gapu ta manguruk kayin sù bilin ni Namarò, á ari kayin laguk mangnguá ta narákè. Á ari kayu appé pípiá. Ari kayu massiri onu mangilogò. Ari kayu mappassil onu mallillíbâ. ² Á gapu ta iniyawâ na nikayu ni Namarò yù bagu nga áttole naw, á kunnay ta assítay nga kapángngiyânâ nga makkaragâ nga massusu, karagatán naw laguk nga bibbiran áんな ginnán yù bilin ni Namarò, tapè tulluâ yù ángnguruk naw kâ Namarò áんな ipasigaggâ naw yù ángngikatalà naw kuna ta áddè ta keyígù naw.³ Ta naparubán nawin gapay yù ángngikallâ ni Apu Kesu nittam.

Yù Keyarigán nayù Batu nga Nanáddagán na Balay

⁴ Á dukkì ittam laguk kâ Apu Kesu, gapu ta aggina yù sigga-inángà nga manotolay nittam. Á yá keyarigán na yù batu nga inipuerá nayù ira tatolay, ngam kun na batu nga kapiánán nga iddukan ni Namarò, nga pinflí na nga panáddagán na sù bale na nga paddayan na. ⁵ Á pangikatalà tam kâ Apu Kesu, mepattatádday ittam gapay kuna nga kunnay sù ira batu nga paddayan ni Namarò ta bale na. Ta sittam ngámin nga manguruk kuna yù meyárik ta bale na. Á pabbalinan na ittam gapay ta mangilin nga páppári nga masserbi kuna. Á yáyù nga makimoray áんな maddáyaw ittam kâ Namarò. Á alawatan ni Namarò yù pakimore tam kuna áんな yù paddáyo tam kuna, nga kunnay ta pangiyátang tam kuna, megapu sù kepattatádde tam kâ Apu Kesu Kiristu.^c ⁶ Á ajjan yù inipetúrâ na ngaw ni Namarò nga kunniawe:

^b 1:25 Isaya 40:6-8 ^c 2:5 Ta meyannung sù meyátang kâ Namarò, bibbiram mu Roma 12:1; Kebru 13:15

“Ajjan yù pinílì, nga ipè sù giák ku ta Sion,
 nga kunnay sù batu nga kapiánán nga iddukak ku,
 nga pamatáddagák ku sù balè.

Á yù ngámin nga tatolay nga mangikatalà kuna,
 ari ira bulubugá mepasiránán.”^d

⁷ Á yáyù nga si Apu Kesu Kiristu yù kuruk nga ibiláng naw ta kapiánán
 nga máwák naw, sikayu nga mangikatalà kuna. Ngam yù ira nga
 manakì kuna, mepasiránán ira sangaw, ta ajjan yù netúrâ gapay nga
 sinalákkuruk na ngaw ni Namarò nga mesimmu nira, nga kunniaiwé:

“Yù batu nga nanakitád da,
 Aggina yù nabbalinin ta panáddagán nayù balay.”^e

⁸ Á netúrâ gapay yù kunniaiwé:

“Yane yù batu nga kesiddúkalán nayù ira tatolay,
 tapè mapalakak ira.”^f

Á kunnay ta mesiddúkal ira gapu ta arád da kinuruk yù bilin ni Namarò.
 Á yáyù nga sinalákkuruk ni Namarò ta mabbalin ira ta kunnay ta
 mesiddúkal nga mapalakak.

Yù Meyannung sù Ággangnguá nayù ira Tatole ni Namarò

⁹ Ngam sittam nga manguruk sù bilin ni Namarò, pinílì na ittam nga
 sinullà na ta páppári na ittam nga masserbi kuna. Inagálán na ittam
 ta manguruk ittam kuna, á pinabbalin na ittam ta mangilin nga tatole
 na, tapè ilillì na ittam sù kallà, áんな ituluk na ittam sù nawák na nga
 makapállâ. Á yáyù nga doban na ittam ta mangiparámak sù kapiánán na.
¹⁰ Á sù ngaw, arán na ittam tatole ni Namarò, á arát tam ammu yù allà
 na. Ngam kunangane, tatole na ittam, á ikákkállà na ittam.

¹¹ Wáwwagi nga iddukak ku, makipaggiát ittam ta mabì lâ sawe
 dabbuno, ta ari saw yù paggianát tam, nu ari galâ yù ajjan ta lángì nga
 pinarán ni Namarò megapu nittam. Á yáyù nga tabarangát takayu, ta
 arayyuán naw yù narákè nga karagatán na tatolay sawe dabbuno, nga
 mangontará ta nonò tam nga manguruk. ¹² Á uputat tam laguk nga
 akkuán lâ yù napiá, tapè ipasingat tam yù napiá nga akkuát tam sù ira
 nga ari manguruk kâ Apu. Á mássiki nu lillíbatad da ittam, á mabbabáwi
 ira sangaw, gapu ta masingad da yù napiá nga akka-akkuát tam. Á
 sangaw nu umay si Apu, á maddáyaw ira gapay kuna.

Tumulù ittam sù ira Mammaguray

¹³ Á tumulù ittam laguk sù ira makáwayyá ta gubermente, tapè
 meparáyw si Apu Kesu. Á kurugat tam yù tunung nga kagiad da,

^d 2:6 Isaya 28:16; Roma 9:33 ^e 2:7 Salmo 118:22; Lukas 20:17 ^f 2:8 Isaya 8:14;
 Roma 9:33

nepatalugáring sù tunung nayù kátannangán nga mammaguray. ¹⁴ Á kurugat tam gapay yù gubinador, gapu ta aggina yù doban nayù kátannangán nga mammaguray ta umay mamággáng sù ira mangnguá ta narákè áンna maddáyaw sù ira mangnuá ta napiá. ¹⁵ Ta yawe yù ure ni Namarò, ta akka-akkuán naw yù napiá nga ipakuá na nikayu, á pagimammatan naw yù ira nga magubobuk sù arád da ammu, nga awán ta kebalinán na, megapu sù napiá nga palurotan naw nga masingad da.

¹⁶ Á ari kayin laguk makiaripan ta narákè, gapu ta napalubbáng kayin, á tatole na kayu ni Namarò nga masserbi kuna. Á maguray lâ yù akkuán naw, á arán naw akkuán yù narákè, ngam tuppálan naw lâ yù napiá nga ipakuá ni Namarò nikayu, tapè mepasingan ta kuruk nga si Namarò lâ yù passerbián naw. ¹⁷ Makimoray kayu laguk ta ngámin nga tatolay. Iddukan naw yù ira wáwwagi tam ta ángnguruk tam kâ Apu. Makiyápu kayu kâ Namarò. Á makimoray kayu sù makáwayyá nga mammaguray.

Magattam ittam ta Jigâ nga kunnay ta Pagattam ni Apu Kesu

¹⁸ Á yawe yù kagiak ku nikayu nga aripan, ta napiá nu tumulù kayu sù ira passerbián naw, á pakimorayán naw ira, nga ari lâ yù ira masippà nga mangikállà, nu ari gapay yù ira mapporay. ¹⁹ Á napiá nu awán ta liwâ naw, ngam sigídá nga attamán naw lâ yù panigirigâ da nikayu nayù ira passerbián naw, gapu ta nononopan naw si Apu Namarò, ta yáyù nga ayatán si Apu Namarò nikayu. ²⁰ Á ta ángngarigán nu malliwâ kayu, á mássiki nu attamán naw lâ yù panigirigâ nayù yápu naw nikayu megapu sù liwâ naw, á yáyù mepángngà megapu sù liwâ naw, á ari kayu gemma meparáyaw. Ngam nu akkuán naw lâ yù napiá, á attamán naw lâ nu iddâ da kayu lâ nga jigirigátan nayù ira passerbián naw, á magayáyâ si Namarò laguk megapu nikayu.

²¹ Á yáyù nga inipagágál ni Namarò nittam, ta attamát tam lâ yù jigâ nga umay nittam, nga kunnay ta pagattam ni Apu Kesu Kiristu, ta inattamán na yù panigirigâ da kuna sù ketapil na megapu nittam, tapè párigát tam yù napiá nga nonò na nga inituddu na.

²² Awán bulubugá ta nakaliwatán ni Apu Kesu Kiristu.

Á ari bulubugá nassiri.^g

²³ Á sù panguyu-uyo ra kuna, arán na ira sibbák.

Á sù panigirigâ da kuna, arán na ira napporayán.

Ta inikatalà na lâ si Namarò nga mamanunnù, nga matunung yù ámmanunnù na.

²⁴ Á nabbaluntáriu si Apu Kesu nga nagikáru ta ngámin nga liwâ tam sù pate na ta kurù,

tapè arát tamin akkuán yù narákè, ngam akkuát tam lâ yù napiá.

^g 2:22 Isaya 53:9

Á gapu ta kabigák na, napakomá ittam,
áんな napammapiá yù áaggiát tam kâ Namarò.

25 Sù ngaw, kunnay ittam ta karneru nga magawa-awáwán.
Ngam nabbabáwi ittamin, á nattoli ittam nga tumuttuttul kâ Apu
nga mináppárák nga manaron nittam áんな mangiyígù nittam.

Yù Panabarang ni Eduru sù ira Magatáwa

3 1 Á yawe gapay yù kagiak ku nikayu nga bábbay nga eggá yù atáwa na. Tumulù kayu nga katággitádday sù atáwa na. Á nu ari paga nanguruk yù áttáwa naw sù bilin ni Namarò, á manguruk ira sangaw megapu sù napiá nga akkuán naw. Arán naw máwák nga tabarangán ira, 2 gapu ta masingad da yù napiá nga akka-akkuán naw áんな yù pakimore naw kâ Namarò. 3 Á arán naw lâ nonopan yù ámmakástá naw ta baggi naw áんな duddù naw, áんな pabbisti naw ta nanginá nga gámì, áんな paddusáriu naw áんな passákkaláng naw ta buláwán. 4 Ngam yù kuruk nga pappakástá naw yù napiá nga nonò naw, nga mepasingan sù napiá nga ággangnguá naw. Ta yù kakástá naw nga mannanáyún yù ángngikállà naw áんな tulù naw, nga kuruk nga napiá ta ánniganán ni Namarò.

5 Á ta kunnian gapay yù pappakástá nayù ngaw ira napiá nga bábbay nga nagiddanáma kâ Apu, ta napiá yù nonò da áんな yù ággangnguá ra. Á siminulù ira gapay sù áttáwa ra. 6 Á yù tádday si Sara ngaw, nga atáwa nayù ngaw Kákay Abrakam. Nakiyápu si Sara sù atáwa na, á gininná na yù kinagi na kuna. Á sikayu, mesipà kayu sù ira ginaká ni Sara, nu napiá lâ yù akkuán naw, á awán laguk bulubugá ta ikássing naw.

7 Á kunnian gapay nikayu nga lálláki nga eggá atáwa na. Maggián kayu sù áttáwa naw, á ikákkállà naw ira, ta makapi ira ánnè nikayu. Á iddi-iddukan naw ira, ta naggigittá kayu nga iniddán ni Namarò ta áttole naw nga awán ta áddè na, megapu sù allà na nikayu. Ikákkállà naw laguk yù ira áttáwa naw, tapè ginnán ni Apu Namarò yù ipakimállà naw.

Magattam ittam ta Jigâ Mássiki nu Akkuát tam yù Napiá

8 Á yawe yù maporián nga kagiak ku nikayu. Mattatádday kayu laguk ta nonò naw. Á makkaká-ayâ kayu nga kunnay ta mawwawági, áんな mepaddaddam kayu sù ira maraddam. Á makkaká-allà áんな makkakátulù kayu. 9 Arán naw bálatan ta narákè yù mangnuá nikayu ta narákè. Arán naw papporayán yù mapporay, ngam ipakimállà naw ira, tapè ikállà ni Apu ira. Ta yáyù inipagágál ni Namarò nittam, ta ikállà tam yù ira kábultur tam, tapè ikállà na ittam gapay ni Namarò. 10 Á yáyù gapay yù kinagi ni Namarò nittam, nga inipetúrá na ngaw:

“Nu ikáyâ naw ta magayáyâ kayu,
áんな napiá yù ággíán naw,

patukkatan naw laguk yù narákè nga pagubobuk naw,
áんな ari kayu massiri.

¹¹ Pallikuránán naw yù narákè,
á akkuán naw lâ yù napiá.

Uputan naw yù pakkakápiá naw sù ira kábulun naw,
tapè mepagimammà kayu.

¹² Ta taronán ni Namarò yù ira napiá nga tolay,
á ginnán na yù ipakimállà da kuna.

Ngam makikontará si Namarò sù ira nga mangnguá ta narákè.”^h

Akkuát tam lâ yù Napiá, Mássiki nu Jigirigátad da ittam

¹³ Á nu maláppà kayu, áんな napiá lâ yù akka-akkuán naw, egga panò yù tolay nga manganni nikayu? Awán! ¹⁴ Á ta ángngarigán, nu ajjan yù mangnguá nikayu gapu ta napiá lâ yù akkuán naw, á paguráyán naw lâ. Ari kayu laguk maganássing nira, á ari kayu mabburung, gapu ta pagayáyatan na kayu ni Namarò. ¹⁵ Á makimoray kayu kâ Apu Kesu Kiristu áんな pakiyápuán naw. Á nonopan naw yù kingnguá ni Apu megapu nikayu, tapè dán nga naparán kayu nga tubbák sù ira ari manguruk nu iyabbû da nikayu yù Meyannung sù iddanamán naw kâ Apu. ¹⁶ Á pakimorayán naw ira lâ, á alínay lâ yù ákkitabbák naw nira. Arán naw laguk akkuán yù ipappasirán naw, ta nu ajjan yù ira mallillíbâ nikayu megapu sù ángnguruk naw kâ Apu Kesu, aggira yù mepasiránán sangaw megapu sù napiá nga akkuán naw. ¹⁷ Á más napiá nu attamát tam yù jigâ nga umay nittam megapu lâ sù napiá nga akkuát tam, nu yáyù ure ni Namarò, ánnè ta pagattam tam ta jigâ megapu ta pangnguá tam ta narákè.

¹⁸ Ta nonopan naw si Apu Kesu Kiristu, nga awán bulubugá ta liwâ na,
ngam inattamán na yù pate na ta kurù.

Á mittán lâ nga natay megapu nittam ngámin nga tatolay.

Á yáyù nga aringin bulubugá matay.

Ta kustu nen yù pagikáru na ta liwiliwâ tam,
tapè pakkápián na ittam kâ Namarò.

Aggina yù kuruk nga napiá áんな matunung,
nga netapil megapu nittam ngámin nga nakaliwâ.

Á yù baggi na lâ yù natay,
ngam matolay paga yù ikararuá na.

¹⁹ Á minay yù ikararuá na sù gián nayù ira ikararuá nayù ira námmatay nga nebáluk, ta en na inilayalayâ yù bilin ni Namarò nira.

²⁰ Á yù ira námmatay, aggira yù ngaw ira nga ari nanguruk kâ Namarò ta keggá ri Lákay Noe. Á si Namarò, nabayák nga nagattam nga nagiddak

^h 3:12 Salmo 34:12-16

sù ira tatolay, abernu manguruk ira. Á kabalin di Noe nga nappadday ta dakal nga barangay, baddì lâ yù ira nanguruk, nga neyígù nga ari natay ta danum. Walu ira lâ nga nanguruk, nga simillung sù barangay, nga limitâ ta utun na danum ta kalítù na dabbuno.

²¹ Á kunnay ta keyígù da, nga nelillì ta dakal nga danum, kunnian gapay yù keyarigán nayù keyígù tam. Ta makirigù ittam, nga panákkilalán ta keyígù tam. Á yù kebalinán na ari yù kapakarenu nayù baggi tam, ngam yù pangipasingat tam ta pabbabáwi tam ta liwiliwâ tam áンna yù kelillì tam sù pamagikáru ni Namarò. Á yáyù nga pinakomá na ittamin megapu sù paginnanole ni Apu Kesu Kiristu, á awán ta ipappasirát tam ta arubáng ni Namarò. ²² Á nattoli si Apu Kesu ta lángì, nga nagitubang ta pagitubangán nayù maráyaw nga mammaguray nga aijan ta jiwanán ni Namarò. Á tumulù kuna yù ira ngámin nga daroban na áンna yù ira ngámin nga makáwayyá.

Ipasigaggà tam yù Pangikatalà tam kâ Apu Kesu Kiristu

4 ¹ Á gapu ta inattamán ni Apu Kesu yù panigirigâ da kuna ta keggá na ta dabbuno, á yáyù nga paránat tam yù nonò tam ta kunnay ta nonò na, tapè dán nga naparán ittam gapay nga magattam ta jigâ nga umay nittam. Ta yù tolay nga magattam ta jigâ, mepasingan ta panakitán na yù narákè áンna pinatukkâ na yù palliwâ na. ² Á ari ittam laguk akkuán yù narákè nga karagatán na baggi tam, nga negagángay ta tolay ta dabbuno. Ngam akkuát tam galâ yù ipakuá ni Namarò nittam ta keggá tam paga nga matolay. ³ Kustu nen! Arán naw akkuán má yù narákè nga kunnay ta kingnguá naw ngaw lage naw nanguruk. Nakáppak kayin nga mangnguá ta kunnay ta kingngi-kingnguá naw ngaw sù ari kayu paga nanguruk kâ Apu. Ta kingnguá naw yù narákè nga kinaragatán naw, áンna arán naw garè inigaggak yù baggi naw áンna nonò naw. Á nagillellaw kayu, áンna pinatturù naw yù narákè nga kingnguá naw áンna pappabúyá naw. Á nakimorayán naw ngaw yù ira sináddios, mássiki nu pinappalán na kayu ni Namarò ta arán naw ira pakimorayán. ⁴ Á kunangane, nánawán nawin yù ngámin nga narákè nga kustombare naw, á mapállâ sangaw yù ira kábulun naw, gapu ta ari kayu mepulupulù nira nga mamatturuturù sù akkuád da. Á yáyù nga uyu-uyawad da kayu. ⁵ Ngam paguráyán naw lâ, ta meyarubáng ira sangaw kâ Namarò nga mamestigá nira, á máwák nga tabbagad da, ta aggina yù naparán nga mamanunnù nittam ngámin nga matolay paga, áンna yù ira námmatay. ⁶ Ta yáyù gapu na nga nelayalayâ ngaw yù napiá nga dámak nga meyannung kâ Apu sù ira námmatay, nga natayin yù baggi ra nga napanunnután nga kunnay sù pamanunnù ni Namarò ta ngámin nga tatolay ta meyannung sù kingnguá ra. Á nu manguruk ira, mepattolay ira kâ Namarò megapu sù Ikararuá na.

Yù Ipakuá ni Namarò nittam Lage na Pattoli ni Apu

7 Duttálin yù pagáddekán na ággaw. Á yáyù nga máwák tam nga imugurán yù nonò tam áンna yù akkuát tam, tapè ajjan yù awayyá tam nga makimállà kâ Apu. 8 Á yù olu nga akkuát tam laguk, makkaká-iddi-iddù ittam. Ta nu napasigaggà yù pakkaká-iddù tam, á pakomát tam laguk yù ira kábulut tam ta aru nga pakaliwatád da. 9 Á napiá nu magayáyâ ittam nga mamaddulò sù ira nga umay ta bale tam, nga ari mabbábáng nga mangilágum nira.

10 Á sittam nga katággítáddyay yù iniddán ni Namarò ta pakáwayyá na. Á yáyù nga máwák tam nga iyusá yù pakáwayyá tam ta pangabbák tam sù ira kábulut tam, nga kunnay ta mekatalà nga masserbi kâ Namarò.

11 Á ta ángngarigán, nu ajjan nikayu yù tolay nga iniddán ni Namarò ta pakáwayyá na nga mangilayalayâ, á máwák na laguk ilayalayâ ta napiá yù bilin ni Namarò. Onu yù tolay nga iniddán ni Namarò sù pakáwayyá na nga mangabbák, á iyusá na laguk yù sikan na baggi na nga neyawâ kuna ta pangabbák na sù ira kábulun na. Á maguray lâ yù ipakuá ni Namarò nittam, akkuát tam lâ ta napiá, tapè meparáyaw si Namarò megapu kâ Apu Kesu Kiristu, nga maddalingárang nga kotunán nga mammaguray ta áddè ta áddè. Ammán.

Yù Pagattam tam ta Jigâ megapu ta Pangikatalà tam kâ Apu Kesu

12 Wáwwagi nga iddukak ku, ari kayu mapállâ sù jigâ nga umay nikayu. Ta negagángay ta marigirigâ ittam ngámin nga manguruk kâ Apu. Á máwák nga maparubán tam yù jigâ, tapè mepasingan ta napasigaggà yù ángnguruk tam kâ Namarò. 13 Ngam magayáyâ kayu nu attamán naw yù jigâ nga umay nikayu, gapu ta kunnay ta mesipâ kayin kâ Apu Kesu Kiristu sù pagattam na ta jigâ, tapè mepagayáyâ kayu gapay kuna, sangaw nu manoli, nga mangipalappâ sù paddalingárang na áンna karáyo na.

14 Á nu iluddè da kayu áンna uyu-uyawad da kayu megapu ta ángnguruk naw kâ Apu Kesu Kiristu, magayáyâ kayu, ta yáyù panákkilalán ta ajjan nikayu yù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò nga kotunán. 15 Á nu attamán naw yù jigâ, ari nakuan megapu ta pangnguá naw ta narákè, nga kunnay ta mamapátay, makkokò, onu mabbebbek. 16 Ngam nu marigirigâ ittam megapu sù panguruk tam kâ Apu Kesu Kiristu, ari ittam mepasíráán. Dayáwat tam galâ si Namarò gapu ta tatole na ittam.

17 Á duttálin yù pamanunnù ni Namarò, nga mamegapu nittam nga tatole na nga manguruk kuna. Á nu sittam nga manguruk kuna yù mapolu nga panunnután na, anni panò yù mesimmu sù ira nga manakì nga manguruk sù napiá nga bilin na? Nerallà sangaw yù pamagikáru ni Namarò nira. 18 Á kunnian yù kebalinán nayù netúrâ sù bilin ni Namarò, nga kun na,

“Á nu marigirigâ yù ira napiá nga tatolay nga tumulù kâ Namarò,
gapu ta pattuddu na nira, tapè meyígù ira,
á anni laguk yù mesimmu sù ira nga manakì kuna áンna yù ira ari
makimoray kuna?”ⁱ

¹⁹Á yáyù nga sittam ngámin nga marigirigâ megapu sù ure ni Namarò,
á magattam ittam laguk nga ari mapállâ. Á uputat tam yù napiá nga
akkuát tam, áンna ikatalà tam yù baggi tam kâ Apu nga namarò nittam,
ta aggina yùmekatalà.

Yù Initaddán ni Eduru sù ira Karakalán

5 ¹Á ajjan gapay yù kagiak ku nikayu nga karakalán. Ta sikán
gapay yù kagittá naw nga karakalán, nga manaron sù ira kárúan
nga wáwwagi tam nga manguruk, nga kunnay ta mináppárak ta
karneru. Á nasingak ku yù pangiyangngà ni Apu Kesu Kiristu. Á sikán
gapay yù tádday nga mesipà kâ Apu Kesu sangaw nu mepalappâ nga
maddalingáráng nga maráyaw. ²Á yawe yù itabarang ku nikayu. Taronán
naw laguk yù ira tatolay nga inikatalà ni Namarò nikayu, nga kunnay
ta karneru na. Á napiá nu magayáyâ kayu nga manaron nira, nga ari
napuersá, nga ari gapay megapu ta pakkaragâ naw ta ganánsiá naw.
Ngam malláppâ kayu nga manaron nira megapu galâ sù ayâ naw nga
masserbi kâ Namarò.

³Á sittam nga karakalán, ari ittam nakuan kitarok, ngam ipasingan
tam sù ira taronát tam yù napiá nga nonò tam áンna ággangnguá tam,
tapè mapiá nu párigád da ittam. ⁴Á nu napiá ittam nga minánnaron,
á sangaw nu mattoli yù Kotunán nga Minánnaron, alawatat tam yù
mannanáyun nga ipabbalabálà na nittam, ta mesipà ittam kuna sù karáyo
na ta áddè ta áddè.

⁵Á ajjan gapay yù kagiak ku nikayu nga urián. Tumulù kayu sù ira
karakalán naw. Á mássiki sittam ngámin, makkakátulù ittam, gapu ta
ajjan yù netúrâ sù bilin ni Namarò, nga kun na,

“Kontarán ni Namarò yù ira mappeddaráyaw.

Ngam ikákkállà na yù ira tumulù.”^j

⁶Á sittam ngámin, tumulù ittam laguk kâ Namarò, tapè mepotun ittam
sangaw nu duttál yù ággaw nga piníli na. ⁷Á ikatalà tam kâ Namarò yù
ngámin nga ikaburung tam, ta aggina yù manaron nittam.

⁸Á mappalán kayu, ta ajjan si Satanas, nga ari magimammà nga
magala-alek ta awayyá na nga mangnuá nittam, nga kunnay sù mabisin
nga layon nga magalugù ta gabbuátan na nga kanan na. ⁹Á ari kayu
laguk tumulù kâ Satanas, ngam ipasigaggà naw yù ángngikatalà naw
kâ Namarò. Ta ammu tam ta negittá yù jigâ tam sù jigâ nga attamán

ⁱ 4:18 Proberbio 11:31 ^j 5:5 Proberbio 3:34

nayù ira káruán nga wáwwagi tam nga maggián sù ira makkakerumá nga lugár.¹⁰ Á mabì lâ yù pangiyangngà tam ta jigâ. Á pappasá na, pammapián ni Namarò yù ággíat tam. Ta si Namarò yù minángngikállà, á inagálán na ittam ta mepattatádday ittam kâ Apu Kesu Kiristu, tapè mesipà ittam gapay kâ Namarò, nga meparáyaw ta áddè ta áddè. Á yáyù nga abbágán na ittam áンna passikanan na ittam, tapè mapasigaggà yù ángnguruk tam kuna.¹¹ Mammaguray si Namarò ta áddè ta áddè! Á mapalurò ngámin! Ammán.

¹² Á si Silas yù nangabbák nikán ta pattúrâ ku sawe ababbá nga túrâ ku nikayu. Aggina yù wagi tam ngamekatalà. Á nattúrákà nikayu, tapè tabarangát takayu, ta ipasigaggà naw yù ángngikatalà naw kâ Namarò, ta kuruk yawe nga kinagì nikayu nga meyannung sù allà áンna ángngabbák ni Namarò nittam.¹³ Á yù ira wáwwagi naw sawe Babilonia,^k nga piníli na gapay ni Namarò, manonò da kayu áンna iyabbû da nu kunnasi kayu gapay. Á kunnian gapay yù kagian ni Markus, nga anâ ku.¹⁴ Á makkakáiddù kayu laguk. Á parè bì ta pagimammattan ni Namarò sikayu ngámin nga mepattatádday kâ Apu Kesu Kiristu, tapè napiá yù ággíán naw. Yáyù lâ yù áddè nayù kagiaj ku.

^k 5:13 Yù nelímak nga kebalinán na Babilonia támma yù ili na Roma.